

**KONFERENCEN
MELLEM REPRÆSENTANTERNE
FOR MEDLEMSSTATERNES
REGERINGER**

**Bruxelles, den 3. december 2007
(OR. fr)**

CIG 15/07

Vedr.: Slutakt

SLUTAKT

AF/TL/da 1

KONFERENCEN MELLEM REPRÆSENTANTERNE FOR MEDLEMSSTATERNES REGERINGER, der blev indkaldt i Bruxelles den 23. juli 2007 for efter fælles aftale at udarbejde ændringer til traktaten om Den Europæiske Union, traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, har fastlagt følgende tekster:

- I. Lissabontraktaten om ændring af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab

- II. Protokoller
  - A. Protokoller knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union, traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og, hvor det er relevant, traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab:
    - Protokol om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union
    - Protokol om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet
    - Protokol om Eurogruppen
    - Protokol om permanent struktureret samarbejde etableret ved artikel 28 A i traktaten om Den Europæiske Union
    - Protokol vedrørende artikel 6, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union om Unionens tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder
    - Protokol om det indre marked og konkurrence
    - Protokol om anvendelsen af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder i Polen og Det Forenede Kongerige
    - Protokol om delt kompetence

- Protokol om tjenesteydelser af almen interesse
- Protokol om Rådets afgørelse om gennemførelse af artikel 9 C, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 205, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde dels mellem den 1. november 2014 og den 31. marts 2017 og dels fra den 1. april 2017
- Protokol om overgangsbestemmelser

B. Protokoller knyttet som bilag til Lissabontraktaten

- Protokol nr. 1 om ændring af de protokoller, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union, traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og/eller traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab
- Sammenligningstabeller som nævnt i artikel 2 i protokol nr. 1 om ændring af de protokoller, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union, traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og/eller traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab
- Protokol nr. 2 om ændring af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab

III. Bilag til Lissabontraktaten:

- Sammenligningstabeller som nævnt i artikel 5 i Lissabontraktaten

Konferencen har vedtaget følgende erklæringer, der er knyttet som bilag til denne slutakt:

A. Erklæringer vedrørende traktaternes bestemmelser

1. Erklæring om Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder
2. Erklæring ad artikel 6, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union
3. Erklæring ad artikel 7a i traktaten om Den Europæiske Union

4. Erklæring om Europa-Parlamentets sammensætning
5. Erklæring om Det Europæiske Råds politiske tilslutning til udkastet til afgørelse om Europa-Parlamentets sammensætning
6. Erklæring ad artikel 9 B, stk. 5 og 6, artikel 9 D, stk. 6 og 7, og artikel 9 E i traktaten om Den Europæiske Union
7. Erklæring ad artikel 9 C, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 205, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
8. Erklæring om de praktiske foranstaltninger, der skal træffes ved Lissabontraktatens ikrafttrædelse vedrørende formandskabet for Det Europæiske Råd og Rådet for Udenrigsanliggender
9. Erklæring ad artikel 9 C, stk. 9, i traktaten om Den Europæiske Union om Det Europæiske Råds afgørelse om udøvelsen af formandskabet for Rådet
10. Erklæring ad artikel 9 D i traktaten om Den Europæiske Union
11. Erklæring ad artikel 9 D, stk. 6 og 7, i traktaten om Den Europæiske Union
12. Erklæring ad artikel 9 E i traktaten om Den Europæiske Union
13. Erklæring om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik
14. Erklæring om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik
15. Erklæring ad artikel 13a i traktaten om Den Europæiske Union
16. Erklæring ad artikel 53, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union
17. Erklæring om forrang
18. Erklæring om afgrænsning af kompetence

19. Erklæring ad artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
20. Erklæring ad artikel 16 B i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
21. Erklæring om beskyttelse af personoplysninger inden for retligt samarbejde i straffesager og politisamarbejde
22. Erklæring ad artikel 42 og 63a i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
23. Erklæring ad artikel 42, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
24. Erklæring om Den Europæiske Unions status som juridisk person
25. Erklæring ad artikel 61 H og 188 K i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
26. Erklæring om en medlemsstats ikke-deltagelse i en foranstaltning baseret på afsnit IV i tredje del af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
27. Erklæring ad artikel 69 D, stk. 1, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
28. Erklæring ad artikel 78 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
29. Erklæring ad artikel 87, stk. 2, litra c), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
30. Erklæring ad artikel 104 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
31. Erklæring ad artikel 140 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
32. Erklæring ad artikel 152, stk. 4, litra c), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

33. Erklæring ad artikel 158 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
34. Erklæring ad artikel 163 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
35. Erklæring ad artikel 176 A i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
36. Erklæring ad artikel 188 N i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde om medlemsstaternes forhandling og indgåelse af internationale aftaler vedrørende området med frihed, sikkerhed og retfærdighed
37. Erklæring ad artikel 188 R i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
38. Erklæring ad artikel 222 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde vedrørende antallet af generaladvokater i Domstolen
39. Erklæring ad artikel 249 B i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
40. Erklæring ad artikel 280 D i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
41. Erklæring ad artikel 308 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
42. Erklæring ad artikel 308 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
43. Erklæring ad artikel 311a, stk. 6, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

B. Erklæringer vedrørende protokoller knyttet som bilag til traktaterne

44. Erklæring ad artikel 5 i protokollen om Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union
45. Erklæring ad artikel 5, stk. 2, i protokollen om Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union

46. Erklæring ad artikel 5, stk. 3, i protokollen om Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union
47. Erklæring ad artikel 5, stk. 3, 4 og 5, i protokollen om Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union
48. Erklæring om protokollen om Danmarks stilling
49. Erklæring om Italien
50. Erklæring ad artikel 10 i protokollen om overgangsbestemmelser

Konferencen har endvidere noteret sig følgende erklæringer, der er knyttet som bilag til denne slutakt:

51. Erklæring fra Kongeriget Belgien om de nationale parlamenter
52. Erklæring fra Kongeriget Belgien, Republikken Bulgarien, Forbundsrepublikken Tyskland, Den Helleniske Republik, Kongeriget Spanien, Den Italienske Republik, Republikken Cypern, Republikken Litauen, Storhertugdømmet Luxembourg, Republikken Ungarn, Republikken Malta, Republikken Østrig, Republikken Portugal, Rumænien, Republikken Slovenien og Den Slovakiske Republik vedrørende Den Europæiske Unions symboler
53. Erklæring fra Den Tjekkiske Republik om Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder
54. Erklæring fra Forbundsrepublikken Tyskland, Irland, Republikken Ungarn, Republikken Østrig og Kongeriget Sverige
55. Erklæring fra Kongeriget Spanien og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland
56. Erklæring fra Irland ad artikel 3 i protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed

57. Erklæring fra Den Italienske Republik om Europa-Parlamentets sammensætning
58. Erklæring fra Republikken Letland, Republikken Ungarn og Republikken Malta om, hvordan navnet på den fælles valuta skal skrives i traktaterne
59. Erklæring fra Kongeriget Nederlandene ad artikel 270a i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
60. Erklæring fra Kongeriget Nederlandene ad artikel 311a i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
61. Erklæring fra Republikken Polen om Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder
62. Erklæring fra Republikken Polen vedrørende protokollen om anvendelsen af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder i Polen og Det Forenede Kongerige
63. Erklæring fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland om definitionen af udtrykket "statsborgere"
64. Erklæring fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland om stemmeretten ved valg til Europa-Parlamentet
65. Erklæring fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland ad artikel 61 H i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Udfærdiget i Lissabon, den trettende december totusind og syv

For

A. ERKLÆRINGER VEDRØRENDE TRAKTATERNES BESTEMMELSER

1. Erklæring om Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, der er juridisk bindende, bekræfter de grundlæggende rettigheder, som de er garanteret ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, og som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner.

Chartret udvider ikke anvendelsesområdet for EU-retten ud over Unionens beføjelser, etablerer ikke nye beføjelser eller opgaver for Unionen og ændrer ikke de beføjelser og opgaver, der er fastlagt i traktaterne.

2. Erklæring ad artikel 6, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union

Konferencen er enig om, at Unionens tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder bør tilrettelægges på en sådan måde, at EU-rettens særlige karakteristika bevares. Konferencen noterer sig i den forbindelse, at der foregår en regelmæssig dialog mellem Den Europæiske Unions Domstol og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, en dialog, der vil kunne styrkes, når Unionen tiltræder denne konvention.

3. Erklæring ad artikel 7a i traktaten om Den Europæiske Union

Unionen tager hensyn til den særlige situation for de små lande, der har specifikke naboforbindelser med Unionen.

4. Erklæring om Europa-Parlamentets sammensætning

Den yderligere plads i Europa-Parlamentet tildeles Italien.

5. Erklæring om Det Europæiske Råds politiske tilslutning til udkastet til afgørelse om Europa-Parlamentets sammensætning

Det Europæiske Råd vil give sin politiske tilslutning til det reviderede udkast til afgørelsen om Europa-Parlamentets sammensætning for valgperioden 2009-2014 på grundlag af Europa-Parlamentets forslag.

6. Erklæring ad artikel 9 B, stk. 5 og 6, artikel 9 D, stk. 6 og 7, og artikel 9 E i traktaten om Den Europæiske Union

Ved valget af de personer, der skal beklæde posterne som formand for Det Europæiske Råd, formand for Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, tages der passende hensyn til nødvendigheden af at respektere de geografiske og befolkningsmæssige forskelle i Unionen og dens medlemsstater.

7. Erklæring ad artikel 9 C, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 205, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen erklærer, at afgørelsen om gennemførelsen af artikel 9 C, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 205, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde vil blive vedtaget af Rådet på datoen for undertegnelsen af Lissabontraktaten og træder i kraft på den dato, hvor nævnte traktat træder i kraft. Der er udarbejdet nedenstående udkast til afgørelse:

Udkast til Rådets afgørelse
om gennemførelse af artikel 9 C, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union og
artikel 205, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
dels mellem den 1. november 2014 og den 31. marts 2017 og dels fra den 1. april 2017

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Der bør vedtages bestemmelser, der giver mulighed for en smidig overgang fra systemet med beslutningstagning med kvalificeret flertal i Rådet - som defineret i artikel 3, stk. 3, i protokollen om overgangsbestemmelser, der fortsat skal finde anvendelse indtil den 31. oktober 2014 - til afstemningssystemet i artikel 9 C, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 205, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, der skal finde anvendelse fra den 1. november 2014, herunder i en overgangsperiode indtil den 31. marts 2017 specifikke bestemmelser som omhandlet i nævnte protokols artikel 3, stk. 2.
- (2) Der mindes om, at det er Rådets praksis at gøre alt for at styrke den demokratiske legitimitet af retsakter, der vedtages med kvalificeret flertal

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Afdeling 1

Bestemmelser gældende mellem den 1. november 2014 og den 31. marts 2017

Artikel 1

Mellem den 1. november 2014 og den 31. marts 2017 gælder det, at hvis medlemmer af Rådet, der repræsenterer:

- a) mindst tre fjerdedele af den befolkningsandel eller
- b) mindst tre fjerdedele af det antal medlemsstater,

der kræves for at udgøre et blokerende mindretal ved anvendelse af artikel 9 C, stk. 4, første afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union eller artikel 205, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, tilkendegiver, at de modsætter sig Rådets vedtagelse af en retsakt med kvalificeret flertal, drøfter Rådet spørgsmålet.

Artikel 2

Under disse drøftelser gør Rådet sit yderste for, inden for en rimelig tidsfrist og uden at dette berører obligatoriske tidsfrister, der er fastsat i EU-retten, at finde en tilfredsstillende løsning, der skal imødekomme ønsker fremsat af de medlemmer af Rådet, der er omhandlet i artikel 1.

Artikel 3

Med henblik herpå tager Rådets formand med bistand fra Kommissionen og under overholdelse af Rådets forretningsorden de nødvendige initiativer med henblik på at skabe et bredere grundlag for enighed i Rådet. Rådets medlemmer bistår formanden hermed.

Afdeling 2

Bestemmelser gældende fra den 1. april 2017

Artikel 4

Fra den 1. april 2017 gælder det, at hvis medlemmer af Rådet, der repræsenterer:

- a) mindst 55% af den befolkningsandel eller
- b) mindst 55% af det antal medlemsstater,

der kræves for at udgøre et blokerende mindretal ved anvendelse af artikel 9 C, stk. 4, første afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union eller artikel 205, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, tilkendegiver, at de modsætter sig Rådets vedtagelse af en retsakt med kvalificeret flertal, drøfter Rådet spørgsmålet.

Artikel 5

Under disse drøftelser gør Rådet sit yderste for, inden for en rimelig tidsfrist og uden at dette berører obligatoriske tidsfrister, der er fastsat i EU-retten, at finde en tilfredsstillende løsning, der skal imødekomme ønsker fremsat af de medlemmer af Rådet, der er omhandlet i artikel 4.

Artikel 6

Med henblik herpå tager Rådets formand med bistand fra Kommissionen og under overholdelse af Rådets forretningsorden de nødvendige initiativer med henblik på at skabe et bredere grundlag for enighed i Rådet. Rådets medlemmer bistår formanden hermed.

Afdeling 3
Afgørelsens ikrafttrædelse

Artikel 7

Denne afgørelse træder i kraft på datoen for Lissabontraktatens ikrafttrædelse.

8. Erklæring om de praktiske foranstaltninger, der skal træffes ved Lissabontraktatens ikrafttrædelse vedrørende formandskabet for Det Europæiske Råd og Rådet for Udenrigsanliggender

Såfremt Lissabontraktaten træder i kraft efter den 1. januar 2009, opfordrer konferencen dels de kompetente myndigheder i den medlemsstat, der varetager det halvårige formandskab for Rådet på det pågældende tidspunkt, dels den person, der bliver valgt til formand for Det Europæiske Råd, og den person, der bliver udnævnt til Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, til i samråd med formandskabet for den efterfølgende halvårsperiode at træffe de konkrete foranstaltninger, der er nødvendige for en effektiv overgang med hensyn til de materielle og organisatoriske aspekter af udøvelsen af formandskabet for Det Europæiske Råd og Rådet for Udenrigsanliggender.

9. Erklæring ad artikel 9 C, stk. 9, i traktaten om Den Europæiske Union om Det Europæiske Råds afgørelse om udøvelsen af formandskabet for Rådet

Konferencen erklærer, at Rådet bør påbegynde forberedelsen af afgørelsen om fastsættelse af procedurene for gennemførelse af afgørelsen om udøvelsen af formandskabet for Rådet, så snart Lissabontraktaten er undertegnet, og at det bør godkende den politisk inden seks måneder. Der er udarbejdet nedenstående udkast til Det Europæiske Råds afgørelse, der vil blive vedtaget på datoen for nævnte traktats ikrafttrædelse:

Udkast til Det Europæiske Råds afgørelse
om udøvelsen af formandskabet for Rådet

Artikel 1

1. Formandskabet for Rådet, undtagen i sammensætningen udenrigsanliggender, varetages af på forhånd sammensatte grupper på tre medlemsstater i en periode på 18 måneder. Disse grupper sammensættes ved ligelig rotation mellem medlemsstaterne under hensyn til deres forskellighed og den geografiske balance i Unionen.

2. Hvert medlem af gruppen varetager på skift i en periode på seks måneder formandskabet for alle rådssammensætninger, undtagen udenrigsanliggender. De øvrige medlemmer af gruppen bistår formandskabet på alle dets ansvarsområder på grundlag af et fælles program. Medlemmerne af gruppen kan indbyrdes træffe afgørelse om alternative ordninger.

Artikel 2

Formandskabet for Komitéen af Faste Repræsentanter for Medlemsstaternes regeringer varetages af en repræsentant for den medlemsstat i gruppen, der varetager formandskabet for Rådet for Almindelige Anliggender.

Formandskabet for Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité varetages af en repræsentant for Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik.

Formandskabet for de organer, der forbereder arbejdet i de forskellige rådssammensætninger, undtagen udenrigsanliggender, påhviler den medlemsstat i gruppen, der varetager formandskabet for den pågældende rådssammensætning, medmindre der i henhold til artikel 4 træffes anden afgørelse.

Artikel 3

Rådet for Almindelige Anliggender sikrer sammenhæng og kontinuitet i de forskellige rådssammensætnings arbejder inden for rammerne af en flerårig planlægning i samarbejde med Kommissionen. De medlemsstater, der har formandskabet, træffer med bistand fra Generalsekretariatet for Rådet alle nødvendige foranstaltninger med henblik på tilrettelæggelsen og en hensigtsmæssig afvikling af Rådets arbejde.

Artikel 4

Rådet vedtager en afgørelse om fastsættelse af gennemførelsesforanstaltningerne til nærværende afgørelse.

10. Erklæring ad artikel 9 D i traktaten om Den Europæiske Union

Konferencen mener, at Kommissionen, når den ikke længere omfatter statsborgere fra alle medlemsstater, bør være særlig opmærksom på nødvendigheden af at sikre fuld åbenhed i forbindelserne med alle medlemsstater. Kommissionen bør derfor have tætte kontakter med alle medlemsstater, uanset om de har en statsborger som medlem af Kommissionen, og den bør i den forbindelse være særlig opmærksom på nødvendigheden af at dele informationer med og konsultere alle medlemsstater.

Konferencen mener desuden, at Kommissionen bør træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der tages fuldt hensyn til de politiske, sociale og økonomiske realiteter i alle medlemsstater, herunder dem, der ikke har en statsborger som medlem af Kommissionen. Disse foranstaltninger bør bl.a. sikre, at der tages hensyn til disse medlemsstaters holdning ved indførelse af passende organisatoriske arrangementer.

11. Erklæring ad artikel 9 D, stk. 6 og 7, i traktaten om Den Europæiske Union

Efter konferencens opfattelse har Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd i overensstemmelse med traktaternes bestemmelser et fælles ansvar for, at den proces, der fører til valg af formanden for Europa-Kommissionen, forløber hensigtsmæssigt. Forud for afgørelsen i Det Europæiske Råd foretager repræsentanter for Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd derfor de nødvendige høringer inden for de rammer, der anses for mest velegnede. I overensstemmelse med artikel 9 D, stk. 7, første afsnit, skal disse høringer vedrøre profilen for kandidaterne til posten som formand for Kommissionen under hensyntagen til valget til Europa-Parlamentet. De nærmere retningslinjer for disse høringer kan fastsættes i god tid efter fælles aftale mellem Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd.

12. Erklæring ad artikel 9 E i traktaten om Den Europæiske Union

1. Konferencen erklærer, at der vil blive taget de behørigte kontakter til Europa-Parlamentet under det forberedende arbejde forud for udnævnelsen af Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, der skal finde sted på datoen for Lissabontraktatens ikrafttrædelse i overensstemmelse med artikel 9 E i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 5 i protokollen om overgangsbestemmelser, og hvis tjenesteperiode skal vare fra denne dato indtil afslutningen af tjenesteperioden for den Kommission, der fungerer på denne dato.

2. Konferencen minder endvidere om, at for så vidt angår Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, hvis tjenesteperiode begynder i november 2009 samtidig med tjenesteperioden for den næste Kommission og har samme varighed, vil han eller hun blive udpeget i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 9 D og 9 E i traktaten om Den Europæiske Union.

13. Erklæring om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

Konferencen understreger, at de bestemmelser i traktaten om Den Europæiske Union, der omfatter den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder oprettelsen af posten som Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og af en Tjeneste for Unionens Optræden udadtil, ikke berører medlemsstaternes nuværende ansvar med hensyn til udformningen og gennemførelsen af deres udenrigspolitik og heller ikke til deres nationale repræsentation i tredjelande og internationale organisationer.

Konferencen erindrer også om, at bestemmelserne vedrørende den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik ikke berører den særlige karakter af medlemsstaternes sikkerheds- og forsvarspolitik.

Den understreger, at Den Europæiske Union og medlemsstaterne fortsat er bundet af bestemmelserne i De Forenede Nationers Pagt og navnlig af Sikkerhedsrådets og dets medlemmers primære ansvar for opretholdelsen af international fred og sikkerhed.

14. Erklæring om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

Ud over de specifikke regler og procedurer, der er nævnt i artikel 11, stk. 1 i traktaten om Den Europæiske Union, understreger konferencen, at bestemmelserne vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder i relation til Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Tjenesten for Unionens Optræden Udadtil, ikke berører den enkelte medlemsstats nuværende retsgrundlag, ansvar og beføjelser med hensyn til udformningen og gennemførelsen af dens udenrigspolitik, dens nationale diplomatiske tjeneste, dens forbindelser med tredjelande og deltagelse i internationale organisationer, herunder en medlemsstats medlemskab af De Forenede Nationers Sikkerhedsråd.

Konferencen noterer sig også, at bestemmelserne vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik ikke giver Kommissionen nye beføjelser til at tage initiativ til afgørelser eller øger Europa-Parlamentets rolle.

Konferencen erindrer også om, at bestemmelserne vedrørende den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik ikke berører den særlige karakter af medlemsstaternes sikkerheds- og forsvarspolitik.

15. Erklæring ad artikel 13a i traktaten om Den Europæiske Union

Konferencen erklærer, at generalsekretæren for Rådet/den højtstående repræsentant for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, og Kommissionen sammen med medlemsstaterne bør indlede det forberedende arbejde vedrørende Tjenesten for Unionens Optræden Udadtil, så snart Lissabontraktaten er undertegnet.

16. Erklæring ad artikel 53, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union

Konferencen finder, at muligheden for at udarbejde officielle oversættelser af traktaterne til de sprog, der er nævnt i artikel 53, stk. 2, bidrager til at opfylde målet om respekt for Unionens rige kulturelle og sproglige mangfoldighed, jf. artikel 2, stk. 3, fjerde afsnit. Konferencen bekræfter i den forbindelse, at Unionen lægger stor vægt på den kulturelle mangfoldighed i Europa, og at den fortsat vil vie disse og andre sprog særlig opmærksomhed.

Konferencen anbefaler, at de medlemsstater, der ønsker at gøre brug af muligheden i artikel 53, stk. 2, inden seks måneder efter undertegnelsen af Lissabontraktaten meddeler Rådet, hvilket eller hvilke sprog traktaterne vil blive oversat til.

17. Erklæring om forrang

Konferencen erindrer om, at traktaterne og den ret, der vedtages af Unionen på grundlag af traktaterne, i overensstemmelse med Domstolen for Den Europæiske Unions faste retspraksis har forrang frem for medlemsstaternes ret på de betingelser, der er fastlagt i nævnte retspraksis.

Endvidere har konferencen besluttet at knytte Rådets Juridiske Tjenestes udtalelse om forrang, jf. dokument 11197/07 (JUR 260), som bilag til denne slutakt:

*"Udtalelse fra Rådets Juridiske Tjeneste
af 22. juni 2007*

"Det følger af Domstolens retspraksis, at fællesskabsrettens forrang er et af hovedprincipperne i fællesskabsretten. Ifølge Domstolen er dette princip uløseligt forbundet med Det Europæiske Fællesskabs karakter. Da der første gang blev afsagt dom på grundlag af denne faste retspraksis (Costa mod ENEL af 15. juli 1964, sag 6/64¹), var fællesskabsrettens forrang ikke nævnt i traktaten. Det er stadig tilfældet i dag. Den omstændighed, at princippet om fællesskabsrettens forrang ikke medtages i den nye traktat, ændrer ikke på nogen måde ved eksistensen af dette princip og ved Domstolens eksisterende retspraksis."

18. Erklæring om afgrænsning af kompetence

Konferencen understreger, at beføjelser, der ikke er tildelt Unionen i traktaterne, forbliver hos medlemsstaterne i overensstemmelse med den kompetencefordeling mellem Unionen og medlemsstaterne, der er fastsat i traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Når traktaterne på et bestemt område tildeler Unionen en kompetence, som den deler med medlemsstaterne, udøver medlemsstaterne deres kompetence, i det omfang Unionen ikke har udøvet sin kompetence eller har besluttet at ophøre med at udøve den. Sidstnævnte situation opstår, når de relevante EU-institutioner beslutter at ophæve en lovgivningsmæssig retsakt, især for bedre til stadighed at kunne sikre, at nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet overholdes. Rådet kan på initiativ af et eller flere af sine medlemmer (repræsentanter for medlemsstaterne) og i overensstemmelse med artikel 208 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde anmode Kommissionen om at forelægge forslag til ophævelse af en lovgivningsmæssig retsakt. Konferencen udtrykker tilfredshed over Kommissionens erklæring om at give sådanne anmodninger særlig opmærksomhed.

Repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet på en mellemstatslig konference, kan ligeledes i overensstemmelse med den almindelige revisionsprocedure i artikel 48, stk. 2-5, i traktaten om Den Europæiske Union beslutte at ændre de traktater som er Unionens grundlag, herunder også for at udvide eller indskrænke de beføjelser, der er tildelt Unionen i de nævnte traktater.

---

¹ *"Af (...) dette fremgår det, at den af traktaten affødte ret, der hidrører fra en autonom retskilde, på grund af sin selvstændige natur retsligt må gå forud for en hvilken som helst national bestemmelse, idet den ellers ville miste sin fællesskabskarakter, og idet selve retsgrundlaget for Fællesskabet ellers ville blive bragt i fare."*

19. Erklæring ad artikel 3
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen er enig om, at Unionen i sine forskellige politikker som led i de generelle bestræbelser på at fjerne uligheder mellem kvinder og mænd vil sigte på at bekæmpe alle former for vold i hjemmet. Medlemsstaterne bør træffe alle nødvendige foranstaltninger til at forebygge og straffe disse kriminelle handlinger og støtte og beskytte ofre.

20. Erklæring ad artikel 16 B
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen erklærer, at når der på grundlag af artikel 16 B skal vedtages regler om beskyttelse af personoplysninger, der kan have direkte indvirkning på den nationale sikkerhed, skal der tages behørigt hensyn til spørgsmålets særlige karakteristika. Den erindrer om, at den nugældende lovgivning (jf. navnlig direktiv 95/46/EF) indeholder specifikke undtagelser i denne henseende.

21. Erklæring om beskyttelse af personoplysninger
inden for retligt samarbejde i straffesager og politisamarbejde

Konferencen erkender, at det kan blive nødvendigt med specifikke regler om beskyttelse af personoplysninger og om fri bevægelighed for disse oplysninger inden for retligt samarbejde i straffesager og politisamarbejde baseret på artikel 16 B i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde som følge af disse områders specifikke karakter.

22. Erklæring ad artikel 42 og 63a
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Hvis et udkast til lovgivningsmæssig retsakt baseret på artikel 63a, stk. 2, vil berøre vigtige aspekter af en medlemsstats sociale sikringssystem, herunder anvendelsesområde, omkostninger og økonomisk struktur, eller berøre dette systems økonomiske balance, jf. artikel 42, stk. 2, skal der efter konferencens opfattelse tages behørigt hensyn til den pågældende medlemsstats interesser.

23. Erklæring ad artikel 42, stk. 2,
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen minder om, at Det Europæiske Råd i så tilfælde i overensstemmelse med artikel 9 B, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Union træffer afgørelse ved konsensus.

24. Erklæring om Den Europæiske Unions status som juridisk person

Konferencen bekræfter, at det faktum, at Den Europæiske Union har status som juridisk person, ikke på nogen måde giver Unionen beføjelse til at lovgive eller handle ud over de beføjelser, som medlemsstaterne har tildelt Unionen i traktaterne.

25. Erklæring ad artikel 61 H og 188 K
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen erindrer om, at overholdelse af grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder navnlig indebærer, at der tages behørigt hensyn til beskyttelse og overholdelse af retten til en retfærdig rettergang for de berørte enkeltpersoner eller enheder. Med henblik herpå og for at sikre en grundig domstolskontrol af afgørelser, som underkaster en enkeltperson eller enhed restriktive foranstaltninger, skal sådanne afgørelser baseres på klare og entydige kriterier. Disse kriterier bør tilpasses den enkelte restriktive foranstaltnings særlige kendetegn.

26. Erklæring om en medlemsstats ikke-deltagelse i en foranstaltning
baseret på afsnit IV i tredje del af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen erklærer, at når en medlemsstat vælger ikke at deltage i en foranstaltning baseret på afsnit IV i tredje del af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, har Rådet en indgående drøftelse om de mulige følger og virkninger af, at den pågældende medlemsstat ikke deltager i foranstaltningen.

Endvidere kan enhver medlemsstat opfordre Kommissionen til at undersøge situationen på grundlag af artikel 96 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

De foregående afsnit foregriber ikke en medlemsstats mulighed for at forelægge spørgsmålet for Det Europæiske Råd.

27. Erklæring ad artikel 69 D, stk. 1, andet afsnit,
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Efter konferencens opfattelse bør de forordninger, der er nævnt i artikel 69 D, stk. 1, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, tage hensyn til national lovgivning og praksis i forbindelse med iværksættelse af efterforskning af straffesager.

28. Erklæring ad artikel 78
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen bemærker, at bestemmelserne i artikel 78 skal anvendes i overensstemmelse med gældende praksis. Ordene "de foranstaltninger, der er truffet i Forbundsrepublikken Tyskland, (...) for at opveje de af Tysklands deling forårsagede ulemper for økonomien i visse af Forbundsrepublikkens områder, der berøres af denne deling," skal fortolkes i overensstemmelse med eksisterende retspraksis i Den Europæiske Unions Domstol.

29. Erklæring ad artikel 87, stk. 2, litra c),
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen bemærker, at artikel 87, stk. 2, litra c), skal fortolkes i overensstemmelse med eksisterende retspraksis i Den Europæiske Unions Domstol for så vidt angår bestemmelsernes anvendelighed på støtte til visse områder i Forbundsrepublikken Tyskland, der er berørt af Tysklands tidligere deling.

30. Erklæring ad artikel 104
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen bekræfter i forbindelse med artikel 104, at en forøgelse af vækstpotentialet og sikring af sunde budgetmæssige stillinger er de to grundpiller i Unionens og medlemsstaternes økonomiske politik og finanspolitik. Stabilitets- og vækstpagten er et vigtigt redskab til opnåelse af disse mål.

Konferencen bekræfter sine forpligtelser med hensyn til bestemmelserne om stabilitets- og vækstpagten som rammen for samordningen af budgetpolitikkerne i medlemsstaterne.

Konferencen bekræfter, at et regelbaseret system er den bedste garanti for, at forpligtelserne håndhæves, og at alle medlemsstater behandles lige.

Inden for denne ramme bekræfter konferencen også sine forpligtelser med hensyn til målene i Lissabonstrategien: jobskabelse, strukturreformer og social sammenhængskraft.

Unionen stræber efter at opnå en afbalanceret økonomisk vækst og prisstabilitet. De økonomiske politikker og budgetpolitikkerne må derfor fastlægge de rette prioriteter med henblik på at opnå økonomiske reformer, innovation, konkurrenceevne og styrkelse af private investeringer og forbrug i faser med svag økonomisk vækst. Dette bør afspejles i den retning, man giver budgetbeslutningerne, både nationalt og på EU-niveau, navnlig ved omstrukturering af de offentlige indtægter og udgifter under overholdelse af budgetdisciplinen i overensstemmelse med traktaterne og stabilitets- og vækstpagten.

De budgetmæssige og økonomiske udfordringer, medlemsstaterne står over for, understreger betydningen af en sund budgetpolitik igennem hele den økonomiske cyklus.

Konferencen er enig om, at medlemsstaterne bør udnytte perioder med økonomisk opsving til aktivt at konsolidere deres offentlige finanser og forbedre deres budgetmæssige stillinger. Målet er gradvist at opnå et budgetoverskud i opgangsperioder, hvilket skaber det nødvendige råderum til at tilpasse sig økonomiske nedgangsperioder og således bidrage til de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt.

Medlemsstaterne ser frem til eventuelle forslag fra Kommissionen samt yderligere bidrag fra medlemsstaterne med hensyn til en styrkelse og afklaring af gennemførelsen af stabilitets- og vækstpagten. Medlemsstaterne vil træffe alle nødvendige foranstaltninger med henblik på at forøge vækstpotentialitet i deres økonomier. En forbedret økonomisk-politisk samordning kunne støtte denne målsætning. Denne erklæring foregriber ikke den fremtidige debat om stabilitets- og vækstpagten.

31. Erklæring ad artikel 140 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen bekræfter, at de politikker, der er beskrevet i artikel 140, i det væsentlige hører under medlemsstaternes kompetence. De tilskyndelses- og samordningsforanstaltninger, der skal træffes på EU-plan i overensstemmelse med denne artikel, har supplerende karakter. De tjener til at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne og ikke til at harmonisere nationale systemer. De garantier og kutymmer, der i hver medlemsstat findes med hensyn til arbejdsmarkedsparternes ansvar, berøres ikke heraf.

Denne erklæring berører ikke de bestemmelser i traktaterne, der tildeler Unionen kompetence, herunder på social- og arbejdsmarkedsområdet.

32. Erklæring ad artikel 152, stk. 4, litra c),
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen erklærer, at de foranstaltninger, der skal vedtages i medfør af artikel 152, stk. 4, litra c), skal tilgodese fælles sikkerhedshensyn og have som mål at fastsætte høje kvalitets- og sikkerhedsstandarder, når nationale standarder med indvirkning på det indre marked ellers ville hindre, at der opnås et højt sundhedsbeskyttelsesniveau.

33. Erklæring ad artikel 158
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Efter konferencens opfattelse kan ordet "ømråder" i artikel 158 omfatte østater i deres helhed, hvis de nødvendige kriterier er opfyldt.

34. Erklæring ad artikel 163
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen er enig om, at Unionens indsats på området forskning og teknologisk udvikling skal udvise den tilbørlige respekt for de grundlæggende sigtelinjer og valg i medlemsstaternes forskningspolitik.

35. Erklæring ad artikel 176 A
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen mener, at artikel 176 A ikke berører medlemsstaternes ret til at træffe de nødvendige forholdsregler med henblik på at sikre deres energiforsyning på de betingelser, der er nævnt i artikel 297.

36. Erklæring ad artikel 188 N i traktaten om Den Europæiske Unions
funktionsmåde om medlemsstaternes forhandling og indgåelse
af internationale aftaler vedrørende
området med frihed, sikkerhed og retfærdighed

Konferencen bekræfter, at medlemsstaterne kan forhandle og indgå aftaler med tredjelande eller internationale organisationer på de områder, der er omfattet af tredje del, afsnit IV, kapitel 3, 4 og 5, for så vidt disse aftaler overholder EU-retten.

37. Erklæring ad artikel 188 R
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Med forbehold af de foranstaltninger, som Unionen vedtager for at opfylde sin solidaritetsforpligtelse over for en medlemsstat, der udsættes for et terrorangreb eller er offer for en naturkatastrofe eller en menneskeskabt katastrofe, er det ikke hensigten med nogen af bestemmelserne i artikel 188 R at anfægte andre medlemsstaters ret til at vælge de mest passende midler til at opfylde deres egen solidaritetsforpligtelse over for den pågældende medlemsstat.

38. Erklæring ad artikel 222 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
vedrørende antallet af generaladvokater i Domstolen

Konferencen erklærer, at hvis Domstolen i overensstemmelse med artikel 222, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde begærer, at antallet af generaladvokater skal forøges med tre (elleve i stedet for otte), vil Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed, give sin tilslutning hertil.

I så fald er konferencen enig om, at Polen, ligesom det allerede er tilfældet for Tysklands, Frankrigs, Italiens, Spaniens og Det Forenede Kongeriges vedkommende, skal have en permanent generaladvokat og ikke længere deltage i rotationsordningen, og at den aktuelle rotationsordning skal omfatte fem generaladvokater i stedet for tre.

39. Erklæring ad artikel 249 B
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen tager til efterretning, at Kommissionen i overensstemmelse med sin faste praksis også fremover agter at søge bistand fra eksperter udnævnt af medlemsstaterne, når den udarbejder sine udkast til delegerede retsakter på området finansielle tjenesteydelser.

40. Erklæring ad artikel 280 D
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen erklærer, at når medlemsstaterne retter en anmodning om indførelse af et forstærket samarbejde, kan de angive, om de allerede på dette stadium har til hensigt at gøre brug af artikel 280 H om udvidet brug af kvalificeret flertal eller den almindelige lovgivningsprocedure.

41. Erklæring ad artikel 308
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen erklærer, at omtalen af Unionens mål i artikel 308, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde henviser til målene som fastsat i artikel 2, stk. 2 og 3, i traktaten om Den Europæiske Union og til målene i artikel 2, stk. 5, i nævnte traktat, for så vidt angår Unionens optræden udadtil i henhold til femte del i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Det er derfor udelukket, at en handling baseret på artikel 308 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde alene forfølger mål fastsat i artikel 2, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union. I den forbindelse bemærker konferencen, at der i henhold til artikel 15b, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union ikke kan vedtages lovgivningsmæssige retsakter på området den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

42. Erklæring ad artikel 308
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Konferencen understreger, at artikel 308 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, der er en integrerende del af et institutionelt system baseret på princippet om tildelte kompetencer, i henhold til Den Europæiske Unions Domstols faste retspraksis ikke kan tjene som grundlag for en udvidelse af Unionens beføjelser ud over de generelle rammer, der er oprettet ved bestemmelserne i traktaterne som helhed og i særdeleshed ved de bestemmelser, der definerer Unionens opgaver og aktiviteter. Under alle omstændigheder kan denne artikel ikke anvendes som grundlag for vedtagelse af bestemmelser, hvis materielle virkning ville være at ændre traktaterne uden at følge den heri fastsatte procedure herfor.

43. Erklæring ad artikel 311a, stk. 6,
i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

De høje kontraherende parter er indforstået med, at Det Europæiske Råd i henhold til artikel 311a, stk. 6, træffer en afgørelse om ændring af Mayottes status i forhold til Unionen, således at dette territorium bliver en region i den yderste periferi som nævnt i artikel 311a, stk. 1, og artikel 299, når de franske myndigheder meddeler Det Europæiske Råd og Kommissionen, at den igangværende udvikling med hensyn til øens interne status tillader det.

B. ERKLÆRINGER VEDRØRENDE PROTOKOLLER KNYTTET SOM BILAG TIL TRAKTATERNE

44. Erklæring ad artikel 5 i protokollen om Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union

Konferencen noterer sig, at når en medlemsstat har givet meddelelse i henhold til artikel 5, stk. 2, i protokollen om integration af Schengenreglerne i Den Europæiske Union om, at den ikke ønsker at deltage i et forslag eller et initiativ, kan denne meddelelse trækkes tilbage på et hvilket som helst tidspunkt inden vedtagelsen af den foranstaltning, der bygger på Schengenreglerne.

45. Erklæring ad artikel 5, stk. 2, i protokollen om Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union

Konferencen erklærer, at når Det Forenede Kongerige eller Irland meddeler Rådet, at landet ikke agter at deltage i en foranstaltning, der bygger på en del af Schengenreglerne, som det deltager i, har Rådet en indgående drøftelse om de mulige følger af, at den pågældende medlemsstat ikke deltager i foranstaltningen. Drøftelsen i Rådet bør foregå på baggrund af de oplysninger, Kommissionen har givet om forholdet mellem forslaget og Schengenreglerne.

46. Erklæring ad artikel 5, stk. 3, i protokollen om Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union

Konferencen minder om, at hvis Rådet ikke træffer afgørelse efter en første indgående drøftelse af sagen, kan Kommissionen forelægge et ændret forslag med henblik på fornyet indgående behandling i Rådet inden for fristen på fire måneder.

47. Erklæring ad artikel 5, stk. 3, 4 og 5, i protokollen om Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union

Konferencen noterer sig, at de betingelser, der skal fastlægges i den afgørelse, der er omhandlet i artikel 5, stk. 3, 4 og 5, i protokollen om integration af Schengenreglerne i Den Europæiske Union, kan omfatte, at den pågældende medlemsstat skal afholde eventuelle direkte finansielle følger, der nødvendigvis og uundgåeligt opstår, fordi den ophører med at deltage i nogle af eller alle de Schengenregler, der henvises til i enhver afgørelse, der træffes af Rådet i henhold til artikel 4 i nævnte protokol.

48. Erklæring om protokollen om Danmarks stilling

Konferencen bemærker, at Danmark i forbindelse med retsakter, der skal vedtages af Rådet alene eller sammen med Europa-Parlamentet, og som både indeholder bestemmelser, der finder anvendelse på Danmark, og bestemmelser, der ikke finder anvendelse på Danmark, fordi deres retsgrundlag er omfattet af del I i protokollen om Danmarks stilling, erklærer, at Danmark ikke vil benytte sin stemmeret til at forhindre vedtagelsen af bestemmelser, der ikke finder anvendelse på Danmark.

Konferencen bemærker desuden, at Danmark på grundlag af erklæringen fra konferencen til artikel 188 R erklærer, at dansk deltagelse i tiltag eller retsakter i henhold til artikel 188 R vil ske i overensstemmelse med del I og del II i protokollen om Danmarks stilling.

49. Erklæring om Italien

Konferencen noterer sig, at protokollen vedrørende Italien, der i 1957 blev knyttet som bilag til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, som ændret ved vedtagelsen af traktaten om Den Europæiske Union, præciserede følgende:

"DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER,

SOM ØNSKER at løse visse særlige problemer af interesse for Italien,

ER BLEVET ENIGE OM følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til traktaten:

FÆLLESSKABETS MEDLEMSSTATER

TAGER TIL EFTERRETNING, at den italienske regering er i færd med at gennemføre et tiårsprogram for økonomisk udvikling, som tilsigter at afhjælpe den strukturelle uligevægt i den italienske økonomi, navnlig ved teknisk udbygning af de mindre udviklede områder i Syditalien og på øerne og ved at skabe nye beskæftigelsesmuligheder for herved at afskaffe arbejdsløsheden;

BRINGER I ERINDRING, at principperne og målet for den italienske regerings program er blevet taget i betragtning og godkendt af internationale samarbejdsorganisationer, hvoraf de er medlemmer;

ERKENDER, at det er i deres fælles interesse, at målene for det italienske program nås;

ER ENIGE OM, med henblik på at lette den italienske regering gennemførelsen af denne opgave, at henstille til Fællesskabets institutioner at bringe alle de i traktaten omhandlede midler og procedurer i anvendelse, navnlig ved en passende udnyttelse af Den Europæiske Investeringsbanks og Den Europæiske Socialfonds midler;

ER AF DEN OPFATTELSE, at Fællesskabets institutioner ved anvendelsen af traktaten skal tage hensyn til de byrder, som den italienske økonomi må bære i de kommende år, og til ønskeligheden af at undgå, at der opstår farlige spændinger, navnlig vedrørende betalingsbalancen og beskæftigelsesniveauet, som kunne bringe anvendelsen af traktaten i Italien i fare;

ERKENDER især, at det ved anvendelsen af artiklerne 109 H og 109 I vil være nødvendigt at påse, at de foranstaltninger, som kræves truffet af den italienske regering, sikrer gennemførelsen af dens program for økonomisk udvikling og højnelse af befolkningens levestandard."

50. Erklæring ad artikel 10 i protokollen om overgangsbestemmelser

Konferencen opfordrer Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen til inden for rammerne af deres respektive beføjelser at bestræbe sig på i de relevante tilfælde og så vidt muligt inden for fristen på fem år i artikel 10, stk. 3, i protokollen om overgangsbestemmelser at vedtage retsakter, der ændrer eller erstatter retsakterne i artikel 10, stk. 1, i nævnte protokol.

C. ERKLÆRINGER FRA MEDLEMSSTATERNE

Konferencen har endvidere noteret sig følgende erklæringer, der er knyttet som bilag til denne slutakt:

51. Erklæring fra Kongeriget Belgien om de nationale parlamenter

Belgien præciserer, at såvel deputeretkammeret og senatet i det føderale parlament som sprogfællesskabernes og regionernes parlamentariske forsamlinger i henhold til belgisk forfatningsret handler som dele af det nationale parlamentariske system eller kamre i det nationale parlament i forbindelse med de beføjelser, der udøves af Unionen.

52. Erklæring fra Kongeriget Belgien, Republikken Bulgarien, Forbundsrepublikken Tyskland, Den Helleniske Republik, Kongeriget Spanien, Den Italienske Republik, Republikken Cypern, Republikken Litauen, Storhertugdømmet Luxembourg, Republikken Ungarn, Republikken Malta, Republikken Østrig, Republikken Portugal, Rumænien, Republikken Slovenien og Den Slovakiske Republik vedrørende Den Europæiske Unions symboler

Belgien, Bulgarien, Tyskland, Grækenland, Spanien, Italien, Cypern, Litauen, Luxembourg, Ungarn, Malta, Østrig, Portugal, Rumænien, Slovenien og Slovakiet erklærer, at flaget, der indeholder en cirkel bestående af tolv gyldne stjerner på blå baggrund, hymnen hentet fra "Ode til glæden" i Ludwig van Beethovens niende symfoni, mottoet "forenet i mangfoldighed", euroen som EU's mønt og Europadagen for disse lande fortsat vil være symboler på borgernes fælles tilhørsforhold til Den Europæiske Union og deres tilknytning hertil.

53. Erklæring fra Den Tjekkiske Republik om Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder

1. Den Tjekkiske Republik erindrer om, at bestemmelserne i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder er rettet til Den Europæiske Unions institutioner og organer, under behørig hensyntagen til nærhedsprincippet og kompetencefordelingen mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater som på ny bekræftet i erklæring (nr. 18) om afgrænsning af kompetence. Den Tjekkiske Republik understreger, at chartrets bestemmelser kun er rettet til medlemsstaterne, når disse gennemfører EU-retten, og ikke når de vedtager og gennemfører national ret uafhængigt af EU-retten.
2. Den Tjekkiske Republik fremhæver ligeledes, at chartret ikke udvider EU-rettens anvendelsesområde, og at det ikke tildeler Unionen nye beføjelser. Det reducerer ikke anvendelsesområdet for den nationale ret og indskrænker heller ikke de nationale myndigheders eksisterende beføjelser på dette område.
3. Den Tjekkiske Republik understreger, at i den udstrækning chartret anerkender grundlæggende rettigheder og principper, således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, skal disse rettigheder og principper fortolkes i harmoni med disse traditioner.
4. Den Tjekkiske Republik understreger endvidere, at intet i chartret må fortolkes, så det indskrænker eller modvirker menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, således som de på de respektive anvendelsesområder er anerkendt af EU-retten og af internationale aftaler, som Unionen eller alle medlemsstaterne er part i, herunder den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, samt af medlemsstaternes forfatninger.

54. Erklæring fra Forbundsrepublikken Tyskland, Irland, Republikken Ungarn, Republikken Østrig og Kongeriget Sverige

Tyskland, Irland, Ungarn, Østrig og Sverige bemærker, at de centrale bestemmelser i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab ikke er blevet væsentligt ændret siden traktatens ikrafttrædelse og bør ajourføres. De støtter derfor tanken om en konference mellem repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, der bør indkaldes snarest muligt.

55. Erklæring fra Kongeriget Spanien og
Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland

Traktaterne finder anvendelse på Gibraltar som et europæisk område, hvis udenrigsanliggender varetages af en medlemsstat. Dette medfører ikke nogen ændringer af de to berørte regeringers respektive holdninger.

56. Erklæring fra Irland ad artikel 3 i protokollen
om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår
området med frihed, sikkerhed og retfærdighed

Irland bekræfter sine forpligtelser med hensyn til Unionen som et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor de grundlæggende rettigheder og medlemsstaternes forskellige retssystemer og retstraditioner respekteres, og med et højt sikkerhedsniveau for borgerne.

Irland erklærer sig på denne baggrund fast besluttet på at udøve sin ret i henhold til artikel 3 i protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed til at deltage i vedtagelsen af foranstaltninger i henhold til tredje del, afsnit IV, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde i så vidt et omfang, som det anser det for muligt.

Irland vil navnlig i videst muligt omfang deltage i foranstaltninger, der er omfattet af politisamarbejdet.

Irland erindrer desuden om, at det i overensstemmelse med protokollens artikel 8 skriftligt kan meddele Rådet, at Irland ikke længere ønsker at være omfattet af denne protokol. Irland har til hensigt at vurdere, hvordan disse ordninger fungerer, senest tre år efter Lissabontraktatens ikrafttrædelse.

57. Erklæring fra Den Italienske Republik om Europa-Parlamentets sammensætning

Italien fastslår, at Europa-Parlamentet i overensstemmelse med artikel 8 A (omnummereret til artikel 10) og artikel 9 A (omnummereret til artikel 14) i traktaten om Den Europæiske Union består af repræsentanter for borgerne i Unionen, som er repræsenteret degressivt proportionalt.

Italien fastslår ligeledes, at i medfør af artikel 8 (omnummereret til artikel 9) i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 17 (omnummereret til artikel 20) i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde har enhver, der er statsborger i en medlemsstat, unionsborgerskab.

Som følge heraf er Italien af den opfattelse, at enhver afgørelse vedtaget af Det Europæiske Råd på Europa-Parlamentets initiativ og med dettes godkendelse om Europa-Parlamentets sammensætning med forbehold af afgørelsen om valgperioden 2009-2014 skal overholde principperne i artikel 9 A (omnummereret til artikel 14) stk. 2, første afsnit.

58. Erklæring fra Republikken Letland, Republikken Ungarn og Republikken Malta om, hvordan navnet på den fælles valuta skal skrives i traktaterne

Uden at ville anfægte den ensartede måde, hvorpå navnet på Den Europæiske Unions fælles valuta, der er omhandlet i traktaterne, skrives på pengesedler og mønter, erklærer Letland, Ungarn og Malta, at skrivemåden for navnet på den fælles valuta, herunder de afledte former, der er anvendt i den lettiske, ungarske og maltesiske udgave af traktaterne, ikke har indflydelse på de gældende regler for det lettiske, ungarske og maltesiske sprog.

59. Erklæring fra Kongeriget Nederlandene
ad artikel 270a i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Kongeriget Nederlandene vil tilslutte sig en afgørelse som nævnt i artikel 270a, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, når Nederlandene ved en revision af den afgørelse, der er omhandlet i nævnte traktats artikel 269, stk. 3, har opnået en tilfredsstillende løsning med hensyn til sin for store negative nettobetalingssituation over for Unionens budget.

60. Erklæring fra Kongeriget Nederlandene
ad artikel 311a i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Kongeriget Nederlandene erklærer, at et initiativ til en afgørelse, jf. artikel 311a, stk. 6, der tager sigte på at ændre De Nederlandske Antillers og/eller Arubas status i forhold til Unionen, kun vil kunne forelægges på grundlag af en beslutning truffet i overensstemmelse med Kongeriget Nederlandenes Statut (Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden).

61. Erklæring fra Republikken Polen om Den Europæiske Unions
charter om grundlæggende rettigheder

Chartret berører ikke på nogen måde medlemsstaternes ret til at lovgive med hensyn til offentlig sædelighed, familieret samt beskyttelse af den menneskelige værdighed og respekten for menneskers fysiske og moralske integritet.

62. Erklæring fra Republikken Polen vedrørende protokollen om anvendelsen af
Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder i Polen og Det Forenede Kongerige

Polen erklærer, at i betragtning af traditionen fra den sociale bevægelse "Solidaritet" og dens væsentlige bidrag til kampen for sociale og arbejdsmarkedsmæssige rettigheder respekterer Polen fuldt ud sociale og arbejdsmarkedsmæssige rettigheder som fastsat i EU-retten, og navnlig de rettigheder, der er bekræftet i afsnit IV i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

63. Erklæring fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland
om definitionen af udtrykket "statsborgere"

For så vidt angår traktaterne og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab samt alle akter, der er afledt af eller fortsat er gældende under disse traktater, gentager Det Forenede Kongerige den erklæring, det fremsatte den 31. december 1982, om definitionen af udtrykket "statsborgere", dog med den undtagelse, at henvisningen til "borgere i britiske protektorater" læses som "statsborgere i de britiske oversøiske territorier".

64. Erklæring fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland om stemmeretten ved valg til Europa-Parlamentet

Det Forenede Kongerige noterer sig, at artikel 9 A i traktaten om Den Europæiske Union og andre bestemmelser i traktaterne ikke tilsigter at ændre grundlaget for stemmeretten ved valg til Europa-Parlamentet.

65. Erklæring fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland ad artikel 61 H i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

Det Forenede Kongerige støtter fuldt ud en robust indsats med hensyn til at vedtage økonomiske sanktioner, der har til formål at forebygge og bekæmpe terrorisme og dermed beslægtede aktiviteter. Det Forenede Kongerige erklærer derfor, at det agter at udøve sin ret i henhold til artikel 3 i protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed til at deltage i vedtagelsen af alle forslag, der fremsættes i henhold til artikel 61 H i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.